

V KONGRES MEDIEWISTÓW POLSKICH

PROGRAM

Rzeszów
20-24 IX 2015

RECEPCJA I ODRZUCENIE

KONTAKTY MIĘDZYKULTUROWE
W ŚREDNIOWIECZU

V Kongres Mediewistów Polskich — Informacje ogólne

Organizatorzy

Stały Komitet Mediewistów Polskich
Fundacja Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego
Wydział Socjologiczno-Historyczny Uniwersytetu Rzeszowskiego

Patronat Honorowy

Wojewoda Podkarpacki
Marszałek Województwa Podkarpackiego
Prezydent Miasta Rzeszowa

Wsparcie finansowe i organizacyjne

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Marszałek Województwa Podkarpackiego
Prezydent Miasta Rzeszowa

Komitet Organizacyjny

prof. dr hab. Leszek P. Słupecki, Instytut Historii UR (przewodniczący)
dr hab. prof. UR Andrzej Rozwalka, dyrektor Instytutu Archeologii UR (wiceprzewodniczący)
prof. dr hab. Michał Parczewski, Instytut Archeologii UR (wiceprzewodniczący)
prof. dr hab. Zdzisław Budzyński, dziekan Wydziału Socjologiczno-Historycznego UR
dr hab. prof. UR Jolanta Kamińska-Kwak, dyrektor Instytutu Historii UR
mgr Joanna Berdowska, dyrektor Fundacji Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego
dr Michał Dzik, Instytut Archeologii UR
dr Leszek Gardela, Instytut Archeologii UR
mgr Remigiusz Gogosz, Instytut Historii UR (sekretarz)
mgr Sylwia Jędrzejewska, Instytut Archeologii UR (sekretarz)

Wolontariusze

Tamara Zielińska
Edyta Marek

Natalia Barnat
Iwona Długoń
Agnieszka Drzewień-Bieniek
Paulina Gorazd-Dziuban
Natalia Gryń
Aleksandra Habrat
Mirosław Hypnar
Lidia Hyz

Damian Kadryś
Klaudia Karpińska
Paweł Kocańda
Ewa Koper
Joanna Mazur
Artur Micek
Piotr Mleczek
Radosław Nowak
Patryk Olbert
Zuzanna Opielawska
Joachim Popek

Agata Rak
Judyta Rebizant
Wiktor Rzepka
Hubert Seńczyszyn
Elżbieta Sieradzka
Katarzyna Skowron
Urszula Sokołowska-Makar
Ewelina Szarek
Weronika Szarek
Dominika Śliwa
Ewa Wojtyś

Drodzy Uczestnicy obrad V Kongresu Mediewistów Polskich!

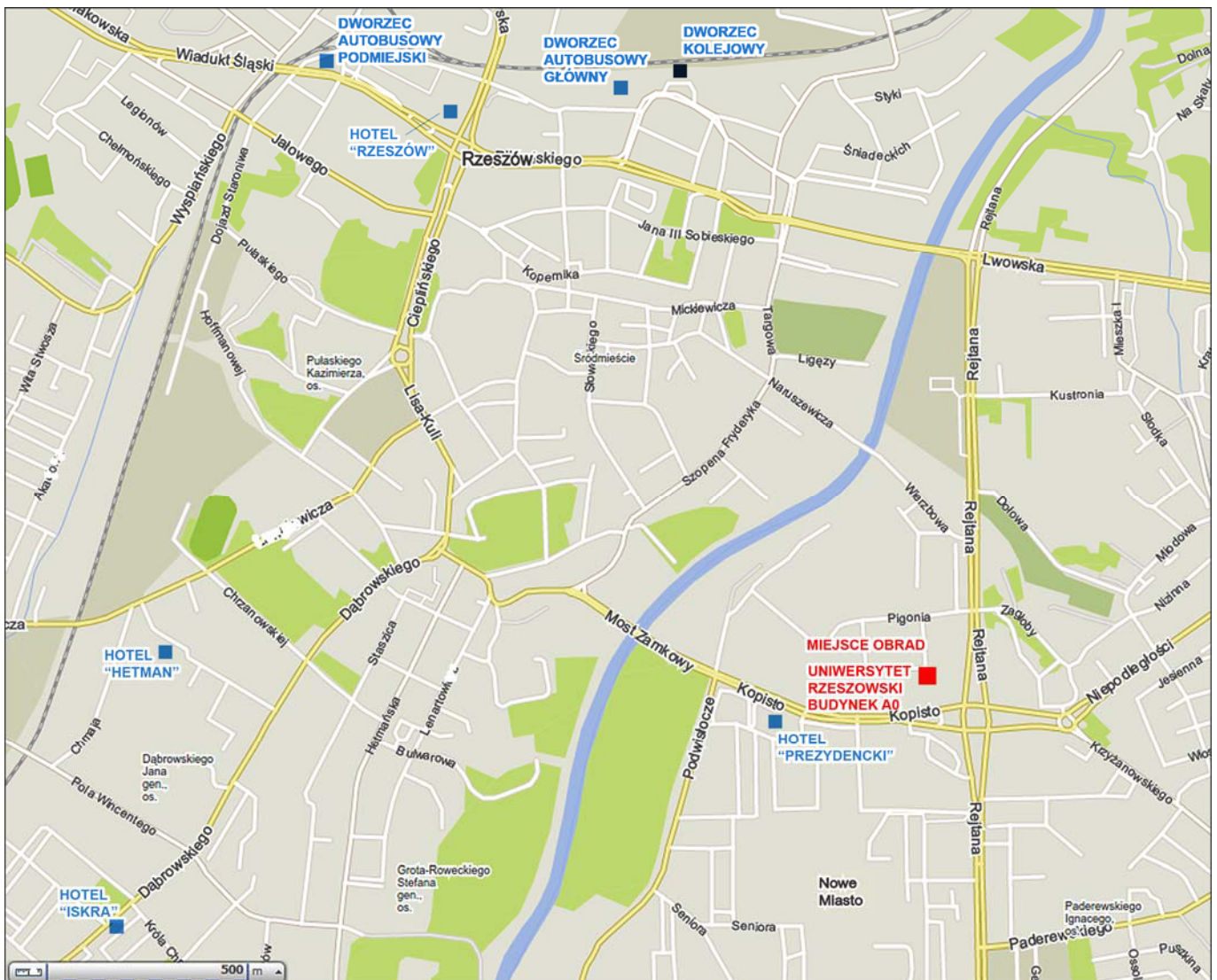
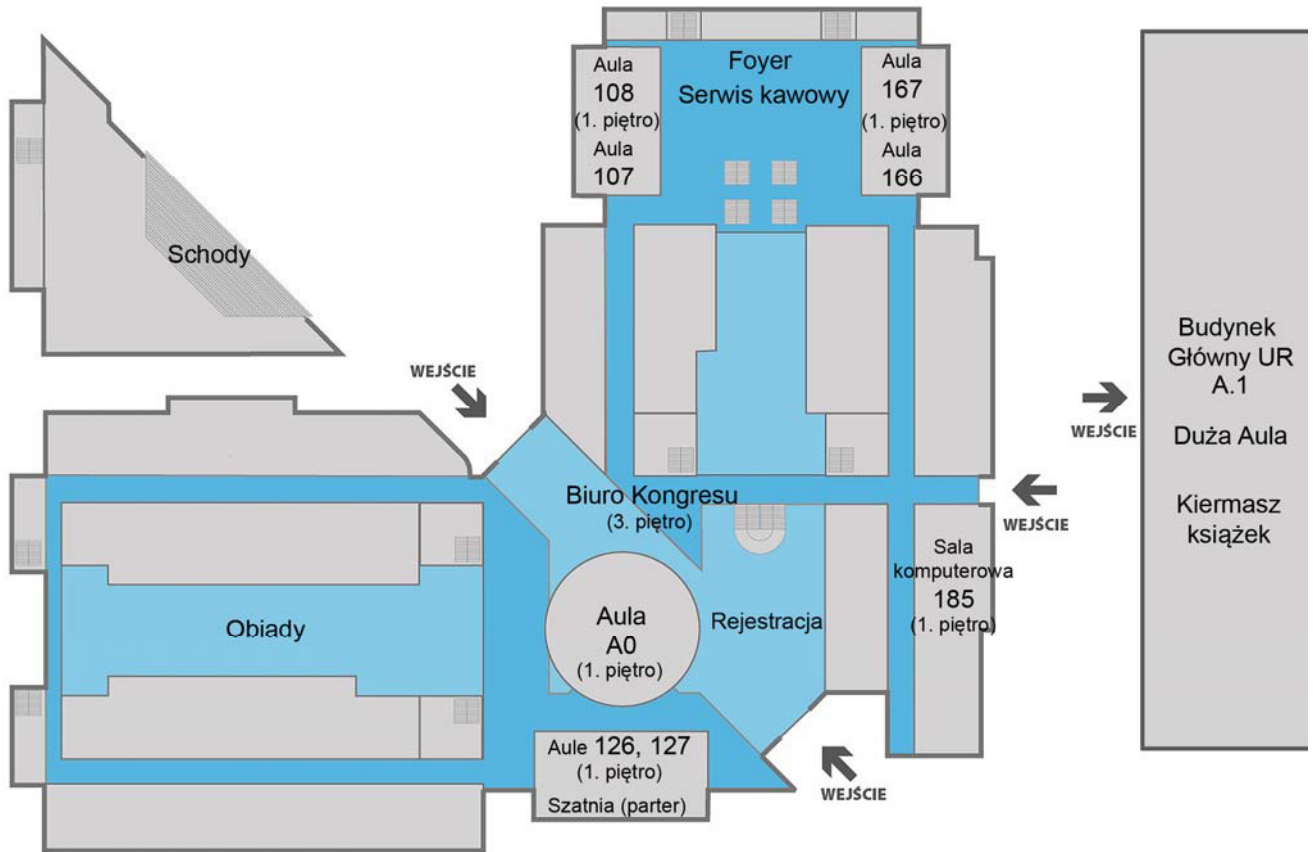
Już po raz piąty, dzięki inicjatywie Stałego Komitetu Mediewistów Polskich, spotykamy się na Kongresie gromadzącym nas, badaczy średniowiecza, poznających tę piękną epokę z perspektywy różnych dyscyplin badawczych. Tym razem tematem przewodnim naszego spotkania jest problem aktualny także i dziś: „Recepcja i odrzucenie. Kontakty międzykulturowe w średniowieczu”. Kwestia wzajemnych zapożyczeń to temat ważny. Jak powiedział kiedyś pewien mądry szwedzki myśliciel: „Wszelki postęp bierze się z kontaktów, czysto rodzime jest tylko barbarzyństwo”. Ale to ważne zjawisko ma i swoją drugą stronę, ciekawszą nawet dla badaczy. Otóż nie wszystko co przychodzi z zewnątrz spotyka się z akceptacją i niektóre nowości od razu, lub po przekroczeniu pewnego progu tolerancji, zostają – w mniej lub bardziej gwałtowny sposób – odrzucone. To ciekawy problem badawczy!

Nie wszystkie wystąpienia na naszym kongresie skupią się na poznawaniu powyższego tematu. Kongres jest bowiem także okazją do ukazania szerokiej panoramy zagadnień i problemów badawczych jakimi zajmuje się obecnie nasze interdyscyplinarne środowisko. Poza tym – a może przede wszystkim – jest okazją do osobistych kontaktów, do podtrzymania i nawiązania nowych przyjacielskich więzi między kolegami oraz wymiany myśli w kuluarach przy filiżance kawy i lampce wina. Takie spotkania owocują potem stukrotnie! Kongres, obradujący w pięknym i zadbanym Rzeszowie, daje Państwu zarazem szansę zwiedzenia jednego z najlepiej rozwijających się ostatnio miast polskich, a także poznanie od wewnątrz nowoczesnego, młodego i szybko rozwijającego się Uniwersytetu Rzeszowskiego, w którego gościnnych progach serdecznie witamy!

Życzymy Państwu owocnych obrad i miłego pobytu w Rzeszowie!

*Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego
V Kongresu Mediewistów Polskich
Prof. dr hab. Leszek Słupecki*

UNIWERSYTET RZESZOWSKI, BUDYNEK A0, ul. prof. S. Pignonia 1

PROGRAM V KONGRESU MEDIEWISTÓW POLSKICH

NIEDZIELA — 20 września 2015 r.							
17:00-21:00	REJESTRACJA UCZESTNIKÓW KONGRESU BUDYNEK A0, UL. PIGONIA 1, SEKRETARIAT						
19:00	Powitalna lampka wina BUDYNEK A0, FOYER						
20:00	SPOTKANIE STAŁEGO KOMITETU MEDIEWISTÓW POLSKICH BUDYNEK GŁÓWNY UR (A1), AL.. REJTANA 16C, SALA SENATU						
PONIEDZIAŁEK — 21 września 2015 r.							
09:00-11:00	OTWARCIE V KONGRESU MEDIEWISTÓW POLSKICH WRĘCZENIE MEDALI LUX ET LAUS WYKŁADY PLENARNE BUDYNEK A1, DUŻA AULA						
11:00-11:30	Przerwa kawowa						
11:30-14:00	OBRADY W SEKCJACH TEMATYCZNYCH BUDYNEK A0						
	AULA A0	AULA 107	AULA 108	AULA 126	AULA 127	AULA 166	AULA 167
	SEKCJA 10	SEKCJA 1	SEKCJA 2	SEKCJA 4	SEKCJA 9	SEKCJA 15	SEKCJA 16
14:00-15:30	Wspólna fotografia Uczestników BUDYNEK A0, SCHODY	Przerwa obiadowa			SESJA POSTEROWA BUDYNEK A0		
15:30-18:30	OBRADY W SEKCJACH TEMATYCZNYCH BUDYNEK A0						
	AULA A0	AULA 107	AULA 108	AULA 126	AULA 127	AULA 166	AULA 167
	SEKCJA 10	SEKCJA 1	SEKCJA 2	SEKCJA 4	SEKCJA 9	SEKCJA 18	SEKCJA 16
WTOREK — 22 września 2015 r.							
09:00-11:00	WYKŁADY PLENARNE BUDYNEK A1, DUŻA AULA						
11:00-11:30	Przerwa kawowa						
11:30-14:00	OBRADY W SEKCJACH TEMATYCZNYCH BUDYNEK A0						
	AULA A0	AULA 107	AULA 108	AULA 126	AULA 127	AULA 166	AULA 167
	SEKCJA 11	SEKCJA 12	SEKCJA 13	SEKCJA 4	SEKCJA 17	SEKCJA 20	SEKCJA 14
14:00-15:30	Przerwa obiadowa						
15:30-18:30	OBRADY W SEKCJACH TEMATYCZNYCH BUDYNEK A0						
	AULA A0	AULA 107	AULA 108	AULA 126	AULA 127	AULA 166	AULA 167
	SEKCJA 11	SEKCJA 12	SEKCJA 13	SEKCJA 5	SEKCJA 17	SEKCJA 6	SEKCJA 8
19:30	UROCZYSTA KOLACJA Hotel Rzeszów						
ŚRODA — 23 września 2015 r.							
09:00-11:00	WYKŁADY PLENARNE BUDYNEK A1, DUŻA AULA						
11:00-11:30	Przerwa kawowa						
11:30-14:00	AULA A0	AULA 107	AULA 108	AULA 126	AULA 166		
	SEKCJA 3	SEKCJA 7	SEKCJA 19	SEKCJA 5	SEKCJA 20		
14:00-15:30	Przerwa obiadowa						
15:30-16:30	DYSKUSJA PODSUMOWUJĄCA I ZAKOŃCZENIE OBRAD BUDYNEK A1, DUŻA AULA						
CZWARTEK—24 września 2015 r.							
od 9.00 od 8.30	WYCIECZKI DLA UCZESTNIKÓW KONGRESU WYCIECZKA 1 — ZWIEDZANIE RZESZÓWA WYCIECZKA 2 — TRZCINICA „KARPACKA TROJA”						

PLAN OBRAD

Oznaczenia kolorystyczne sekcji i wykładów odpowiadają miejscom obrad:

Budynek A1 Duża Aula	Budynek A0 Aula A0	Budynek A0 Aula 107	Budynek A0 Aula 108
Budynek A0 Aula 126	Budynek A0 Aula 127	Budynek A0 Aula 166	Budynek A0 Aula 167

Spis sekcji

Sekcja 1	21.09	Na styku Wschodu i Zachodu. Pogranicza w polskich badaniach mediewistycznych	s. 7
Sekcja 2	21.09	Na pograniczu Słowiańszczyzny i Skandynawii - polskie badania nordystyczne	s. 7
Sekcja 3	23.09	Instrumentalne traktowanie chrześcijaństwa przez władców barbarzyńskich we wczesnośredniowiecznej Europie	s. 15
Sekcja 4	21-22.09	Średniowieczni władcy i ich otoczenie	s. 8, 11
Sekcja 5	22-23.09	Hierofanie, wierzenia, obrzędy... Kultura symboliczna w średniowieczu między pogaństwem a chrześcijaństwem	s. 11, 15
Sekcja 6	22.09	Historycy i archeolodzy jako badacze średniowiecza – problemy i szanse współpracy	s. 14
Sekcja 7	23.09	Stan rozpoznania rękopisów średniowiecznych w Polsce (panel)	s. 16
Sekcja 8	22.09	Archeologia a architektura	s. 13
Sekcja 9	21.09	Dyscypliny nauk pomocniczych archeologii i historii wobec wyzwań XXI wieku	s. 8
Sekcja 10	21.09	Tradycja i przyszłość badań nad Janem Długoszem	s. 9
Sekcja 11	22.09	Koegzystencja i konfrontacja - bizantyńskie spotkania ze Wschodem	s. 11
Sekcja 12	22.09	Obcy w klasztorze. Ciągłość i zmiana w życiu klasztorów na ziemiach polskich	s. 12
Sekcja 13	22.09	Mediewalizm w kulturze nowożytnej i współczesnej	s. 12
Sekcja 14	22.09	Żydzi w społeczeństwie średniowiecznej Polski i ich wizerunek w historiografii	s. 13
Sekcja 15	21.09	Od jednostkowych imitacji do świadomych modernizacji. Władztwa środkowoeuropejskie w kontynentalnych sieciach interakcji wczesnego i pełnego średniowiecza	s. 10
Sekcja 16	21.09	Sekcja historiograficzna: Mediewistyka lwowska XIX i XX wieku (do 1939 r.)	s. 9
Sekcja 17	22.09	<i>Translatio studii</i> w kulturze intelektualnej i literackiej Średniowiecza	s. 13
Sekcja 18	21.09	Sztuka średniowiecza na pograniczu kultur. Szanse i ograniczenia	s. 10
Sekcja 19	23.09	Średniowieczny <i>Mercator christianus</i> : wzory etyczne, organizacyjne, praktyka i mentalność	s. 16
Sekcja 20	21-22.09	Sekcja otwarta	s. 14, 17

Wykłady plenarne

Prof. Jerzy Wyrozumski

Poniedziałek 21 września, 10:00

Jan Długosz. Życie i dzieło

Jerzy Wyrozumski jest historykiem, profesorem nauk humanistycznych. Studia historyczne ukończył w 1955 r. na Uniwersytecie Jagiellońskim, na tej uczelni uzyskał również stopień doktora (1963) i doktora habilitowanego (1968). W 1993 r. otrzymał tytuł profesora zwyczajnego. Jest wybitnym znawcą problematyki gospodarczo-społecznej i ustrojowej polskiego średniowiecza, autorem około 550 prac naukowych. W 2010 r. otrzymał tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Prof. Jerzy Strzelczyk

Poniedziałek 21 września, 10:30

„Arianizm” jako religijna alternatywa ludów germańskich na przełomie starożytności i średniowiecza

Jerzy Strzelczyk jest historykiem, profesorem nauk humanistycznych, zawodowo związanym z Uniwersytetem im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Na tej uczelni uzyskał stopień doktorski (1968) i habilitację (1975). W 1990 r. otrzymał tytuł profesora. Jest członkiem-korespondentem PAN. Znakomity znawca dziejów ludów słowiańskich i germańskich, koncentrujący swe zainteresowania głównie na okresie formowania się państw wczesnośredniowiecznych. Autor 25 książek i ponad tysiąca innych prac naukowych.

Prof. Michał Parczewski

Wtorek, 22 września, 9:00

Węgrzy na północ od Karpat w IX/X-X

Michał Parczewski jest archeologiem, profesorem nauk humanistycznych, związanym z Uniwersytetem Rzeszowskim, a wcześniej z Uniwersytetem Jagiellońskim, na którym uzyskał stopień doktora (1978) i habilitację (1989). W 1993 r. otrzymał tytuł profesora. Szerokie zainteresowania badawcze prof. M. Parczewskiego koncentrują się zwłaszcza wokół problematyki najstarszych dziejów Słowian, archeologii Karpat i zagadnień etnicznych jako przedmiotu badań archeologii. Autor ponad 200 publikacji naukowych, m.in. książki *Najstarsza faza kultury wczesnosłowiańskiej w Polsce* (1988).

Prof. Jonathan Shepard

Wtorek, 22 września, 9:30

Anglo-Danish ‘empire building’, Rus and Byzantium: background for Boleslaw Chrobry?

Jonathan Shepard jest historykiem. Stopień doktorski uzyskał na Uniwersytecie Cambridge (1973), tam też wykladał historię Rusi. Jest uważany za autorytet w studiach nad Bizancjum oraz Rusią Kijowską. Specjalizuje się w badaniach nad relacjami między Bizancjum a Rusią oraz Chazarami. Autor m.in. *The Emergence of Rus 750–1200* (1996), redaktor *The Cambridge History of the Byzantine Empire* (2008).

Prof. Władysław Duczko

Wtorek, 22 września, 10:00

Skandynawowie na ziemiach polskich i na Rusi—Recepcja i odrzucenie

Władysław Duczko jest archeologiem, profesorem nadzwyczajnym Akademii Humanistycznej im. A. Gieysztorą w Pultusku. Studiował na Uniwersytecie Warszawskim oraz na Uniwersytecie w Uppsali, na którym obronił pracę doktorską (1986) i którego był wykładowcą. Habilitację uzyskał w Instytucie Archeologii i Etnologii PAN (2006). Specjalizuje się w archeologii Skandynawii, ze szczególnym uwzględnieniem okresu wikingów. Jego najsłynniejsza książka, to *Rus’ Wikingów* (2006).

Prof. Andrzej Buko

Wtorek, 22 września, 10:30

Źródła pisane i archeologia: przykład Góry Katedralnej w Chełmie

Andrzej Buko jest archeologiem, profesorem nauk humanistycznych, zawodowo związanym z Instytutem Archeologii i Etnologii PAN oraz Instytutem Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. Na tej uczelni studiował archeologię, pracę doktorską obronił w 1978 r. Habilitację uzyskał w IAE PAN (1990), w 1999 r. otrzymał tytuł profesora. Od 2013 r. członek-korespondent PAN. Obecnie swe zainteresowania naukowe skupia na badaniach pograniczy kulturowych i etnicznych we wczesnym średniowieczu, ze szczególnym uwzględnieniem pogranicza polsko-ruskiego. Autor ponad 200 prac naukowych.

Prof. Rudolf Simek

Środa, 23 września, 9:00

Demons at work

Rudolf Simek jest filologiem germańskim. Studiował literaturę niemiecką, filozofię oraz teologię katolicką na Uniwersytecie Wiedeńskim, tam też uzyskał stopień docenta. Od 1995 r. jest profesorem filologii starogermańskiej na Uniwersytecie Fryderyka Wilhelma w Bonn. Wybitny religioznawca, filolog, mediewista. Autor trzech encyklopedii — m.in.: słynnego *Lexikon der germanischen Mythologie* — oraz ponad 30 książek i kilkuset artykułów. W 2013 roku Rudolf Simek otrzymał doktorat honoris causa Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Prof. Andrzej Pleszczyński

Środa 23 września, 9:30

O potrzebie uprawiania mediewistyki, albo: o „Polakach-idiotach”

Andrzej Pleszczyński jest historykiem, profesorem nadzwyczajnym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Na uczelni tej ukończył studia historyczne oraz obronił pracę doktorską (1998), a w 2008 r. otrzymał stopień doktora habilitowanego. Swe zainteresowania naukowe koncentruje na badaniach sposobów funkcjonowania ideologii władzy oraz mitów i stereotypów w średniowieczu. Autor m.in. *Niemcy wobec pierwszej monarchii piastowskiej (963-1034). Narodziny stereotypu* (2008)

Prof. Przemysław Urbańczyk

Środa 23 września, 10:00

Mediewistyka jako antropologia

Przemysław Urbańczyk jest archeologiem, profesorem nauk humanistycznych, zawodowo związanym z Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie oraz z Instytutem Archeologii i Etnologii PAN, w którym uzyskał habilitację w 1993 r. Tytuł profesora otrzymał w roku 2000. W obrębie jego szerokich zainteresowań badawczych znajduje się wczesnośredniowieczna Skandynawia i Europa Środkowo-Wschodnia, w tym Polska w okresie formowania się jej państwowości, a także zagadnienia z zakresu metodologii badań mediewistycznych. Autor ponad 240 publikacji naukowych.

17:00 21:00	<p style="text-align: center;">Rejestracja Uczestników</p> <p style="text-align: center;">Budynek Centrum Dydaktyczno-Naukowego Mikroelektroniki i Nanotechnologii UR (A0), ul. Pigońia 1 Punkt Rejestracyjny w holu głównym</p>
19:00 20:00	<p style="text-align: center;">Powitanie Uczestników</p> <p style="text-align: center;">Budynek A0 Foyer</p>
20:00 21:00	<p style="text-align: center;">Posiedzenie Stałego Komitetu Mediewistów Polskich</p> <p style="text-align: center;">Budynek Główny UR (A1), Al. Rejtana 16C Sala Senatu</p>

Sesja Posterowa — 21-23 września

Budynek A0, Foyer

Otwarcie sesji — poniedziałek, godz. 14:00-15:30

Jagoda Chmielewska Idiolekt Mateusza z Krakowa – język łaciński przełomu średniowiecza i renesansu	Edyta Marek Kilka uwag na temat trumien i innych elementów drewnianych we wczesnośredniowiecznych grobach szkieletowych w południowo-zachodniej Rusi
Katarzyna Dudek, Konrad Grabek, Paweł Kocańda Rozwój urbanistyczny Rzeszowa w średniowieczu	Adam Michezyński Gliwickie Laboratorium Radiowełowe – stan obecny i perspektywy rozwoju
Justyna Dziadek Wyobrażenia anielska Mikołaja Włoskiego w świetle kazania De assump-	Krzysztof Nowak, Bruno Bon, Renaud Alexandre Medialatinitas.eu Integracja zasobów elektronicznych dla łaciny
Tomisław Gięrgiel Rekonstrukcja tłoków pieczętnych z uwzględnieniem skanowania i drukowania przestrzennego	Krzysztof Nowak, Aleksandra Kulbicka, Anna Ledzińska, Agnieszka Maciąg, Michał Rzepiela eFontes. Elektroniczny korpus polskiej łaciny średniowiecznej
Nina Glińska Wczesnośredniowieczna ceramika wiślicka	Łukasz Śpiewła Ślady praktyk ogniowych poprzedzających wzniesienie wałów grodzisk (z VIII–X w.) na obszarze prawobrzeża górnej Wisły
Ewelina Kaczor Średniowieczne kazania podwójne na dzień św. Jadwigi Śląskiej (św. Elżbiety oraz św. Barbary)	Joanna Wojtkowiak Bolesław II Łysy w świetle narracji <i>Chronica principum Poloniae</i>
Artur Karpacz Pieczęcie parafialne w diecezji krakowskiej	Dagmara Wójcik-Zęga, Rafał Stankiewicz, Piotr Wydrych Corpus academicum Cracoviense 1364-1780. Elektroniczna baza danych jako narzędzie do badań biograficznych i prozopograficznych
Joanna Piątkowska-Malecka, Grzegorz Skrzyński Gospodarka średniowiecznego Suraza w świetle wyników badań archeozoologicznych i archeobotanicznych.	

Otwarcie V Kongresu Mediewistów Polskich
Wręczenie medali *Lux et Laus*, Wykłady plenarne
Duża Aula

9:00

11:00

Przerwa kawowa

11:00

11:30

SEKCJA 1 — Aula 107

Na styku Wschodu i Zachodu

Pogranicza w polskich badaniach mediewistycznych

Moderatorzy: Andrzej Janeczek, Michał Parczewski

Sekretarz: Sylwia Jędrzejewska

SEKCJA 2 — Aula 108

Na pograniczu Słowiańszczyzny i Skandynawii

- polskie badania nordystyczne

Moderator: Jakub Morawiec

Sekretarz: Remigiusz Gogosz

Andrzej Janeczek, Michał Parczewski 11:30-11:40
Wprowadzenie

Anna Waško 11:30-12:00
„O chłopskich wojnach nikt nie śpiewa pieśni”. Obraz chłopów w szwedzkich źródłach narracyjnych

Sylwia Jędrzejewska 11:40-12:00
Wschodnie czy zachodnie początki? Współczesne kierunki badań nad źródłami wczesnośredniowiecznej kultury Słowian w polskiej i wschodnioeuropejskiej archeologii

Jakub Morawiec 12:00-12:30
Między poezją i polityką – Sigvatr Thordarson

Adrian Jusupović 12:00-12:20
„Żaden książę nie wszedł tak daleko w ziemię laską jak Włodzimierz Wielki”. Wydarzenia z końca X w. i ich recepcja w XIII w.

Remigiusz Gogosz 12:30-12:50
Wiking z północy, który uczynił Jerozolimę chrześcijańską. Wyprawa króla Sigurðra I do Ziemi Świętej w 1108 r.

Marcin Wołoszyn 12:20-12:40
Grody Czerwieńskie – stan i perspektywy badań

Przerwa 12:40-13:00

Przerwa 12:50-13:00

Michał Dzik 13:00-13:20
Cmentarzyska a migracje. Nowa interpretacja dziejów osadnictwa w północnej części pogranicza polsko-ruskiego w XI-XII w.

Rafał Rutkowski 13:00-13:30
***Praecipua Memoria Vetustatis* – Platońska koncepcja pamięci o odległej przeszłości w kronice Mnicha Teodoryka**

Jerzy Ginalski, Piotr Kotowicz 13:20-13:40
Na zachodnich rubieżach Rusi Halickiej. Latopisowy Sanok i jego wczesnośredniowieczne zaplecze

Lukasz Neubauer 13:30-14:00
Skomplikowane relacje sąsiedzkie w X-wiecznej Anglii na przykładzie *Æscfertha*, northumbryjskiego zakładnika wymienionego w anglosaskim poemacie „Bitwa pod Maldon”

Dyskusja 13:40-14:00

Przerwa obiadowa

14:00

15:30

Andrzej Janeczek 15:30-15:50
Ruś w Koronie: nowa tożsamość regionalna w trakcie formowania (połowa XIV – połowa XVI w.)

Joanna Shrolec-Skórzewska 15:30-16:00
Składanie ślubów i darowizny w islandzkiej i norweskiej tradycji średniowiecznej

Ryszard Szczygiel 15:50-16:10
Miasta lokacyjne w krajobrazie osadniczym pogranicza polsko-ruskiego w późnym średniowieczu

Włodzimierz Gogłóza 16:00-16:30
Średniowieczna Islandia jako przedmiot badań niehistorycznych nauk społecznych

Grzegorz Jawor 16:10-16:30
***Ius Valachicum* jako narzędzie kolonizacji obszarów peryferyjnych (na przykładzie pogranicza polsko-ruskiego w XIV–XVI wieku)**

Przerwa 16:30-16:50

Grzegorz Bartusik 16:30-17:00
Recepcja antyku i transfer kulturowy w średniowiecznej Europie Północnej na przykładzie Sagi o Rzymianach (*Rómverja saga*)

Tadeusz Trajdos 16:50-17:10
Życie religijne w archidiecezji halickiej (lwowskiej), od połowy XIV do końca XV w.

Przerwa 17:00-17:10

Krzysztof Stopka 17:10-17:30
Katolicyzm ormiański a kształtowanie się struktur organizacyjnych Kościoła ormiańskiego w Królestwie Polskim i w Wielkim Księstwie Litewskim (XIV-XV wiek)

Aleksandra Jochymek 17:10-17:40
„Á dögum ins helga Óláfs konungs...” Historia i polityka w *Fóstbrædra saga*

Maciej Wilamowski 17:30-17:50
Konfederacja lwowska 1464 r.—geneza i interpretacje

Renata Leśniakiewicz-Drzymala 17:40-18:10
Przedstawienia ikonograficzne związane z legendą Sigurda Fáfnisbani jako wyraz dyskursu nad miejscem przedchrześcijańskiej heroicznej przeszłości w chrześcijańskim światopoglądzie

Dyskusja

9:00	Otwarcie V Kongresu Mediewistów Polskich	
11:00	Wręczenie medali <i>Lux et Laus</i>	
	Wykłady plenarne	
11:00	Przerwa kawowa	
11:30		
11:30	SEKCJA 4 — Aula 126 Średniowieczni władcy i ich otoczenie Moderator: Jerzy Sperka Sekretarz: Renata Trawka	SEKCJA 9 — Aula 127 Dyscypliny nauk pomocniczych archeologii i historii wobec wyzwań XXI wieku Moderatorzy: Marek Krąpiec, Marek Adamczewski Sekretarz: Wioletta Zawitkowska
	Piotr Boroń 11:30-12:00 Palatyn – wojewoda – żupan. Tytuły i zakres władzy najwyższego urzędnika w krajach słowiańskich we wczesnym średniowieczu	Stanisław Suchodolski 11:30-11:50 Bolesław Śmiały i Władysław Herman w świetle swoich monet, czyli co numizmatyka wnosi do poznania historii Polski w 2. połowie XI w.
	Krzysztof Guzikowski 12:00-12:30 Słowianie i Niemcy w otoczeniu zachodniopomorskiego ks. Bamima I (1234-1278) – powstanie nowej elity władzy	Marek Krąpiec 11:50-12:10 Dendrochronologia i jej aktualne możliwości
		Adam Michczyński 12:10-12:30 Analiza radiowęglowa. Możliwości i ograniczenia
		Mirosław Makohonienko 12:30-12:50 Studia paleośrodowiskowe w rekonstrukcji procesów dziejowych
		Arkadiusz Marciniak 12:50-13:10 Stabilne izotopy w praktyce archeologicznej. Nowe odpowiedzi na stare pytania
14:00	Marek Smoliński 12:30-13:00 „[...] familiaris nostri specialiter et dilectus...” Joannici w służbie władców Czech i Brandenburgii w dobie odnowienia Królestwa Polskiego 1295/1320	Katarzyna Mądryk, Aleksandra Lisowska-Gaczorek, Krzysztof Szostek 13:10-13:30 Badania izotopowe jako narzędzie współczesnej archeologii i antropologii
	Leontij Vojtovič 13:00-13:30 Fenomen halickich bojarów i ich stosunki z księżętami	Włodzimierz Rączkowski 13:30-13:50 Teledetekcja lotnicza w badaniach archeologicznych: możliwości i oczekiwania
	Andrzej Marzec 13:30-14:00 Od orszaku monarszego do panów królestwa. Otoczenie panujących w Polsce XIV w.	
14:00	Przerwa obiadowa	
15:30		
15:30	Jerzy Rajman 15:30-16:00 „Ludzie króla” wśród mieszczan i mieszkańców Krakowa w XIV w.	Dariusz Niemiec 15:30-15:50 Archeologia a nauki pomocnicze historii
	Jerzy Sperka 16:00-16:30 Śluzacy w służbie i otoczeniu królów Polski w XIV-XV w.	Paweł Stróżyk 15:50-16:10 Źródłoznawstwo a nauki pomocnicze historii we współczesnej refleksji historycznej
	Dariusz Wróbel 16:30-17:00 Funkcjonowanie otoczenia monarszego podczas bezkrólewia i małoletniości króla w Polsce w XIV i XV w.	Zenon Piech 16:10-16:30 Historia sztuki w służbie historii, czyli – czy ikonografia historyczna jest potrzebna?
		Anna Ledzińska 16:30-16:50 Korpus polskiej hagiografii średniowiecznej – perspektywy badawcze
		Przerwa 16:50-17:00
		Krzysztof Nowak 17:00-17:20 eLexicon. Elektroniczny słownik polskiej łaciny średniowiecznej
18:30	Sobiesław Szybkowski 17:00-17:30 Kujawscy, dobrzyńscy i łęczyccy faworyci Władysława Jagiełły	Stanisław Sroka 17:20-17:40 Osiągnięcia mediewistyki węgierskiej w zakresie digitalizacji źródeł
	Bożena Czwojdrak 17:30-18:00 Otoczenie królowych polskich w późnym średniowieczu	Sławomir Górzyński 17:40-18:00 Zabytki heraldyczne z terenu Mazowsza i Małopolski. Bazy danych
	Beata Możejko 18:00-18:30 Gdańszczanie i szlachta z Prus Królewskich w otoczeniu i kontaktach z królem Kazimierzem Jagiellończykiem	Marek Adamczewski 18:00-18:20 Orzeł Biały Zygmunta Kamińskiego – 90 lat (1927-2017) – i co dalej?

Otwarcie V Kongresu Mediewistów Polskich Wręczenie medali <i>Lux et Laus</i> Wykłady plenarne		9:00
		11:00
Przerwa kawowa		11:00
		11:30
SEKCJA 10 — Aula A0 Tradycja i przyszłość badań nad Janem Długoszem Moderator: Maria Koczerska Sekretarz: Leszek Poniewozik	SEKCJA 16 — Aula 167 Sekcja historiograficzna: Mediewistyka lwowska XIX i XX wieku (do 1939 r.) Moderator: Paweł Sierżęga	
Krzysztof Ożóg 11:30-11:50	Jerzy Maternicki 11:30-11:50	
Jana Długosza relacje z krakowskim środowiskiem uniwersyteckim	Poglądy metodologiczne Tadeusza Wojciechowskiego i Stanisława Zakrzewskiego	
Marek Janicki 11:50-12:10	Leontij Vojtovič 11:50-12:10	
Filologiczno-źródłoznawcze potrzeby i możliwości badań nad spuścizną Jana Długosza	Problemy historii wieków średnich: dyskusje o feudalizmie	
Lidia Korczak 12:10-12:30	Vasil' Pedič 12:10-12:30	11:30
Roczniki Jana Długosza a litewsko-ruskie latopisy. O źródłach Długoszowych informacji	Teoria normańska w ukraińskiej historiografii okresu międzywojennego	14:00
Dyskusja 12:30-12:45	Katarzyna Błachowska 12:30-12:50	
Piotr Węcowski 12:45-13:05	Państwo Romanowiczów halicko-wołyńskich w badaniach historyków polskich i ukraińskich we Lwowie	
Dzieje bajeczne Jana Długosza	Tet'ana Cimb'al 12:50-13:10	
Małgorzata Dąbrowska 13:05-13:25	Procesy migracyjne w dobie średniowiecznej: dyskurs historiozoficzny	
Jana Długosza spojrzenie na Bizancjum	Sergij Kozlovs'kij 13:10-13:30	
Sławomir Gawlas 13:25-13:45	Mediewistyka w naukowej i pedagogicznej działalności Izzydora Szaraniewicza	
Dyskusja	Dyskusja	
Przerwa obiadowa		14:00
		15:30
Marek Kowalski 15:30-15:50	Wojciech Iwańczak 15:30-15:50	
Autograf <i>Liber beneficiorum dioecesis Cracoviensis</i> Jana Długosza	Epoka husycka w badaniach Antoniego Prochaski	
Leszek Poniewozik 15:50-16:10	Barbara Klasa 15:50-16:10	
Obraz parafii małopolskich w świetle <i>Liber beneficiorum</i> Jana Długosza. Luki i możliwości uzupełnienia	Stosunki Polski z Rusią w średniowieczu w ujęciu Oswalda Balzera	
Maria Koczerska 16:10-16:30	Vitalij Tel'vak 16:10-16:30	
Korespondencja Jana Długosza i dokumenty jego dyktatu jako źródła do portretu autora	Michał Hruszewski jako mediewista	
Dyskusja 16:30-16:45	Paweł Źrejko 16:30-16:50	15:30
Marek Walczak 16:45-17:05	„Mediewistyczny spadek” Olgierda Górki	18:30
Fundacje artystyczne Jana Długosza. Próba rekapitulacji	Stefan Ciara 16:50-17:10	
Piotr Dymmel 17:05-17:25	Problematyka mediewistyczna w badaniach archiwistów lwowskich do 1939 r.	
Rozwój badań nad Janem Długoszem w latach 1980-2015	Lidia Łazurko 17:10-17:30	
Dyskusja kończąca	Problematyka mediewistyczna na łamach „Kwartalnika Historycznego” w okresie lwowskim	
Moderator: prof. dr hab. Halina Manikowska	Paweł Sierżęga 17:30-17:50	
Obowiązki obecnego i przyszłego pokolenia historyków wobec Jana Długosza, czyli postulaty badawcze na dziś i na jutro	Historia średniowiecza na UJK: organizacja i program studiów	
Dyskusja		

9:00	Otwarcie V Kongresu Mediewistów Polskich Wręczenie medali <i>Lux et Laus</i>	
11:00	Wykłady plenarne	
11:00	Przerwa kawowa	
11:30	Przerwa kawowa	
11:30	SEKCJA 15 — Aula 166 Od jednostkowych imitacji do świadomych modernizacji. Władztwa środkowoeuropejskie w kontynentalnych sieciach interakcji wczesnego i pełnego średniowiecza Moderatorzy: Dariusz Adamczyk, Grischa Vercamer	
14:00	Dariusz Adamczyk	11:30-12:00 Prymat polityki czy "niewidzialna ręka" rynku? Import saskich monet, ich rodzime naśladownictwa a "oficjalne" denary piastowskie w relacjach władzy w Polsce przełomu XI i XII wieku
14:00	Marcin Pauk	12:00-12:30 Kościół monarszy jako instrument władzy w Europie Środkowej XI–XII wieku
14:00	Grischa Vercamer	12:30-13:00 Jak obchodzono się z innowacjami z zewnątrz w kronikach od X do XV wieku?
14:00	Krzysztof Kwiatkowski	13:00-13:30 Od drużyny do wojska najemnego – struktury militarne władztw środkowoeuropejskich od IX-X do XV w. jako przestrzeń oddziaływania czynników endo- i egzogenicznych
14:00	Dyskusja	
14:00	Przerwa obiadowa	
15:30	Przerwa obiadowa	
15:30	SEKCJA 18 — Aula 166 Sztuka średniowiecza na pograniczu kultur. Szanse i ograniczenia Moderator: Przemysław Mrozowski Sekretarz: Piotr Łopatkiewicz	
18:45	Przemysław Mrozowski	15:30-15:50 Wykład wprowadzający: Sztuka w średniowieczu na pograniczu kultur. Szanse i ograniczenia
18:45	Dariusz Tabor	15:50-16:10 Sztuki plastyczne w relacji do egzegezy biblijnej w wiekach średnich: od bezpośredniej zależności obrazu od komentarza do samodzielnej, artystycznej interpretacji tekstu świętego
18:45	Piotr Łopatkiewicz	16:10-16:30 Problematyka fundatorska drewnianego kościoła w Haczowie w kontekście najnowszych ustaleń chronologicznych
18:45	Jakub Rogulski	16:30-16:50 Między łacińską a ruską tradycją sfragistyczną. Próba interpretacji hagiograficznych pieczęci księcia Sanguszki i jego syna Michała
18:45	Piotr Kołpak	16:50-17:10 Ikonografia pieczęci biskupów polskich XV i początku XVI w. na tle tradycji zachodnioeuropejskiej
18:45	Przerwa 17:10-17:25	
18:45	Artur Strug	17:25-17:45 Sztuka a doświadczenie religijne. Tetrptyk klarysek wrocławskich jako przykład wizualizacji <i>Meditationes Vitae Christi</i>
18:45	Dobrosława Horzela	17:45-18:05 Postarzanie i odmładzanie: o datowaniu późnogotyckiej rzeźby w Polsce w badaniach z lat 1945-2015
18:45	Katarzyna Moskal	18:05-18:25 Na pograniczu sztuki i rzemiosła. Gotyckie hafty w Małopolsce
18:45	Agnieszka Koryl	18:25-18:45 „Świat zanurzony” symbol i alegoria. Średniowieczny mistycyzm w sztuce i filozofii

Wykłady plenarne		9:00
Duża Aula		11:00
Przerwa kawowa		11:00
Przerwa kawowa		11:30
SEKCJA 4 — Aula 126 Średniowieczni władcy i ich otoczenie Moderator: Jerzy Sperka Sekretarz: Renata Trawka	SEKCJA 11 — Aula A0 Koegzystencja i konfrontacja - bizantyńskie spotkania ze Wschodem Moderator: Teresa Wolińska Sekretarz: Szymon Wierzbiński	
Michał Pawlak 11:30-11:50 Demetriusz Pepagomenos: sylwetka bizantyńskiego medyka i jego rola w dziejach dynastii Paleologów w pierwszej połowie XV w.	Mirosław J. Leszka 11:30-11:50 Wątek arabski w stosunkach bułgarsko-bizantyńskich w VIII–X w.	
Janusz Grabowski 11:50-12:10 Współpracownicy i dworzanie Janusza II księcia mazowieckiego (1471-1495). Uwagi nad otoczeniem władców prowincjonalnych w późnym średniowieczu	Rafał Kosiński 11:50-12:10 Syryjskie passio Symeona bar Sabba'e	11:30
Tomasz Rombek 12:10-12:30 Elżbieta Rakuska wobec otoczenia króla Kazimierza IV Jagiellończyka (1454-1492)	Jarosław Dudek 12:20-12:40 Bizantyńczycy w Chazarii – misjonarze, dyplomaci, azylanci i najeźdźcy (VII–XI w.)	14:00
Petr Kozak 12:30-12:50 Dwory węgiersko-czeskich Jagiellonów: Bilans stanu badań	Paweł Filipczak 12:40-13:00 Syria w polityce Justyniana I. Aspekt administracyjny	
Karol Nabiałek 12:50-13:10 Z dworu książęcego na dwór królewski. Zmiana w elitach władzy w Polsce w początkach panowania Zygmunta I Starego	Magdalena Garnczarska 12:50-13:10 Inspiracje artystyczne pomiędzy kulturą bizantyńską a islamską w okresie od IX do XIII w.	
Zofia Wilk-Woś 13:10-13:30 Między kancelarią królewską a biskupią – o drogach i kierunkach kariery notariuszy kancelarii królewskiej w późnośredniowiecznej Polsce	Dyskusja	
Dyskusja	Dyskusja	
Przerwa obiadowa		14:00
Przerwa obiadowa		15:30
SEKCJA 5 — Aula 126 Hierofanie, wierzenia, obrzędy... Kultura symboliczna w średniowieczu między pogaństwem a chrześcijaństwem Moderator: Stanisław Rosik Sekretarz: Leszek Gardela	Teresa Wolińska 15:30-15:50 Onagry pustyni – obraz Arabów w źródłach wczesnobizantyńskich	
Aneta Pieniądz 15:40-16:00 Chrześcijańskie miłosierdzie i pogańska zemsta. O konflikcie norm w chrystianizującym się społeczeństwie frankijskiego państwa (VIII–IX w.)	Przemysław Turek 15:50-16:20 Al-Ḥarīṭ ibn Ḡabala, πατριώτης καὶ φύλαρχος τῶν Σαρακηνῶν, w świetle źródeł średniowiecznych	
Aleksandr Musin 16:00-16:20 Między słowiańską tradycją a chrześcijańskim novum: świat wierzeń mieszkańców średniowiecznej Europy wschodniej na przykładzie Nowogrodu Wielkiego	Sławomir Bralewski 16:20-16:40 Wzmianki na temat Armenii i jej mieszkańców w Historiach kościelnych IV–VI w.	
László Tapolcai 16:20-16:40 Matka, żona, wdowa i nałożnica – kobiety w otoczeniu Mieszka I i Bolesława I. Symboliczne i archetypowe postacie kobiece i ich funkcje w księdze I Kroniki polskiej Galla Anonima. Próba interpretacji	Kirył Marinow 16:40-17:00 Żałośni, pyszni i kłamliwi niewierni. Wizerunek chrześcijan w świetle anonimowego traktatu zatytułowanego „Księga walk za wiarę sułtana Murada, syna Mehmeda Chan”	15:30
Monika Rusakiewicz 16:40-16:50 Włócznia Juliusza Cezara w Wolinie. Źródła motywu (XII w.) oraz jego wędrówka (XIV w.)	Aleksander Paroń 17:00-17:20 Sytowie i Rzymianie. Wizerunek nomady w historiografii bizantyńskiej X–XII w. jako narzędzie do zrozumienia ówczesnej polityki Konstantynopola wobec mieszkańców stepów czarnomorskich	18:30
Dyskusja 16:50-17:15		
Tomasz Pelech 17:15-17:25 Motywy świętych wojowników w źródłach doby pierwszych wypraw krzyżowych (1096-1149). Kultura symboliczna, retoryka krucjatowa, przejaw hierofanii	Zofia Brzozowska 17:20-17:40 Obraz Bizancjum w tekstach hagiograficznych poświęconych księżnej Oldze (XI–XVI w.)	
Dominika Mazur 17:25-17:35 Religijny charakter pieca klawowego w średniowieczu – kaffe piecowe jako źródło informacji o sferze <i>sacrum</i> i <i>profanum</i>	Marcin Böhm 17:40-18:00 Tatarzy w Kronice Jerzego Akropolity	
Monika Saczyńska 17:35-17:55 Non est hic aliud nisi domus Dei et porta celi. O sakralizacji przedmiotów i przestrzeni w tradycji chrześcijańskiej na przykładach polskich z późnego średniowiecza	Dyskusja	
Andrzej Pleszczyński 17:55-18:15 Krzyż – oś świata – Drzewo Życia z wrocławskiego kościoła św. Krzyża – kontekst kulturowy wyobrażenia		
Dyskusja	Dyskusja	

9:00 11:00	Wykłady plenarne	
11:00 11:30	Przerwa kawowa	
11:30 14:00	SEKCJA 12 — Aula 107 Obcy w klasztorze. Ciągłość i zmiana w życiu klasztorów na ziemiach polskich Moderator: Anna Pobóg-Lenartowicz Sekretarz: Sławomir Zabraniak	SEKCJA 13 — Aula 108 Medievalizm w kulturze nowożytnej i współczesnej Moderator: Maciej Michalski
	Maria Starnawska 11:30-12:00 Mistrzowie i neofici. Współdziałanie uczniów św. Romualda i neofitów słowiańskich w eremie Pięciu Braci Pustelników	Maciej Michalski 11:30-11:40 Wprowadzenie
	Anna Zajchowska 12:00-12:20 Dispensatores i observantes – dominikański spór o reformę zakonu w świetle traktatu Henryka Bitterfelda <i>De formatione et reformatione Ordinis Fratrum Praedicatorum</i>	Michał Bogacki 11:40-12:00 Wojowie XXI wieku – różne percepcje wizerunku wczesnego średniowiecza
	Przerwa 12:20-12:30	Mariusz Kazańczuk 12:00-12:20 Paprocki na tle Galla
	Anna Pobóg-Lenartowicz 12:30-12:50 Wpływy zewnętrzne na reformy przeprowadzane w klasztorach kanoników regularnych na Śląsku w średniowieczu	Dyskusja i przerwa 12:20-12:40
	Aleksandra Filipek–Misiak 12:50-13:10 Obcy nie (zawsze) znaczy zły – czyli o przybyszach w konwencji wedle <i>Catalogus abbatum Saganensium</i> Ludolfa z Żagania	Małgorzata Rygielska 12:40-13:00 Polska wieków średnich w ujęciu Ignacego Lubicz Czerwińskiego
	Dyskusja	Mateusz Kosonowski 13:00-13:20 Problem recepcji dzieła <i>De imitatione Christi</i> (przypisywanego Tomaszowi à Kempis) w <i>Księgach narodu i pielgrzymstwa polskiego</i> Adama Mickiewicza
		Dyskusja
14:00 15:30	Przerwa obiadowa	
15:30 18:30	Joanna Heluszka 15:30-15:50 Związki kanoniczek regularnych z kanonikami regularnymi z wrocławskiej Wyspy Piasek (na podstawie dokumentu opata Jodoka z 30.09.1440 r.)	Joanna Szwed-Śliwowska 15:30-15:50 Sekretna historia Piastów. Legenda dynastii w polskiej fantasy historycznej
	Przemysław Tworkowski 15:50-16:10 Od powietrza, głodu ognia i wojny... wspólnota klasztoru kamienieckiego w obliczu zagrożenia zewnętrznego	Arkadiusz Adameczuk 15:50-16:10 Książka rękopiśmienna w XIX i na początku XX w. Romantyczna spuścizna średniowiecza
	Małgorzata Radtke 16:10-16:30 Władysław Odonic w benedyktyńskim klasztorze w Mogilnie. Próba interpretacji wydarzeń z XIII w.	Barbara Ciciora-Czwornóg 16:10-16:30 Średniowiecze w sztuce jako kostium tendencji demokratycznych w Europie przełomu XVIII i XIX w.
	Przerwa 16:30-16:40	Dyskusja i przerwa 16:30-16:50
	Wacław W. Szetelnicki 16:40-17:00 Elementy profanum w przestrzeni sacrum – refleksje wokół średniowiecznej symboliki i ikonografii klasztorów	Artur Karpacz 16:50-17:10 Przyczynki do problematyki długiego trwania gotyku w Małopolsce. Architektura kościoła parafialnego p.w. Znalezienia Krzyża Świętego w Łazanach
	Katarzyna Szawan 17:00-17:20 Opieka Stolicy Apostolskiej nad klasztorem klarysek w Strzelinie	Tomasz Grzebyk 17:10-17:30 Od Williama Wallace'a do Ragnara Lodbroka. Refleksja nad sposobem przedstawienia obrazu średniowiecza we współczesnej kinematografii – edukacja czy popularyzacja
Dyskusja	Małgorzata Delimata-Proch 17:30-17:50 Kiedy obca (władczyni polskiego średniowiecza) staje się wrogiem? Refleksja na temat narzędzi i źródeł inspiracji autorów popularnonaukowych opracowań dziejów Polski końca XIX i początków XX w.	
	Dyskusja	

Wykłady plenarne		9:00 11:00
Przerwa kawowa		11:00 11:30
SEKCJA 14 — Aula 167 Żydzi w społeczeństwie średniowiecznej Polski i ich wizerunek w historiografii Moderator: Hanna Węgrzynek	SEKCJA 17 — Aula 127 Translatio studii w kulturze intelektualnej i literackiej Średniowiecza Moderator: Andrzej Dąbrówka Sekretarz: Grzegorz Trościński	
Hanna Węgrzynek 11:30-11:50 Polityka a początki historiografii żydowskiej dotyczącej dziejów Żydów w średniowieczu	Agnieszka Kijewska 11:30-11:50 Miejsce Boecjusza na przełomie starożytności i średniowiecza	
Vladimir Petruhin 11:50-12:15 Sarkel and <i>Annales Bertiniani</i>: Khazarian beginning of the Russian history?	Dorota Gacka 11:50-12:10 „Diabeł zrodzony jest w Atenach” – o niechęci do antyku w <i>Eklodze</i> Teodula	
Jerzy Mazur 12:15-12:40 Średniowieczne fragmenty hebrajskie z biblioteki OO. Karmelitów na Piasku w Krakowie	Marek Gensler, Robert Podkoński 12:10-12:30 <i>Translatio stultitiae</i> – Waltera Burleya komentarze do Parva naturalia Arystotelesa	11:30 14:00
Ewa Wólkiewicz 12:40-13:05 Konflikty etniczne w księstwie biskupów wrocławskich (XIV–XV w.)	Dyskusja i przerwa 12:30-12:50	
Jürgen Heyde 13:05-13:30 Samorząd żydowski a władze nieżydowskie w średniowieczu	Elżbieta Jung 12:50-13:10 Boska interwencja w świat przyrody. Czternastowieczne komentarze do „Fizyki” Arystotelesa	
Dyskusja	Hanna Wojtczak 13:10-13:30 Język – myśl – rzeczywistość. XIV-wieczna kontynuacja starożytnych dyskusji wokół rozumienia „Kategorii” Arystotelesa	
	Dyskusja	
Przerwa obiadowa		14:00 15:30
SEKCJA 8 — Aula 167 Archeologia a Architektura Moderatorzy: Andrzej Buko, Zbigniew Pianowski Sekretarz: Karol Kollinger	Krystyna Krauze-Blachowicz 15:30-15:50 Translatio studii w średniowiecznej nauce o języku	
Marian Rębkowski 15:30-15:50 Początki architektury chrześcijańskiej na Pomorzu w świetle badań archeologicznych	Maciej Stanek 15:50-16:10 Od <i>intentio auctoris</i> do <i>subiectum scientiae</i>. Średniowieczna refleksja nad przedmiotem wiedzy	
Hanna Kóčka-Krenz 15:50-16:10 Wielkopolskie rezydencje pierwszych Piastów	Agnieszka Słoboda 16:10-16:30 Utracone w tłumaczeniu – zmagania z materią języków w średniowiecznych przekładach tekstów religijnych	
Wojciech Chudziak 16:10-16:30 Kościół in Culmine na tle uwarunkowań społeczno-gospodarczych ziemi chełmińskiej we wczesnym średniowieczu	Dyskusja i przerwa 16:30-16:50	
Andrzej M. Wyrwa 16:30-16:50 Grodowo-sakralny ośrodek w Łeknie. Podsumowanie badań	Paweł Stępień 16:50-17:10 Dziedzictwo antyku w łacińskich i wernakularnych ujęciach „Rozmowy mistrza Polikarpa ze Śmiercią”	15:30 18:30
Leszek Kajzer 16:50-17:10 Badania dworów – nie tylko na Mazowszu	Grzegorz Trościński 17:10-17:30 Polskie średniowieczne i szesnastowieczne potomstwo hymnów świętego Wenancjusza Fortunata na cześć krzyża Chrystusowego	
Andrzej Rozwalka 17:10-17:30 Najstarsza architektura murowana Lublina w świetle badań archeologicznych. Lata badań, lata wątpliwości	Maria Wichowa 17:30-17:50 <i>Exhortatio ad paenitentiam</i> Dominika Kartuzia (1382-1460) i dwie polskojęzyczne parafrazy tego dzieła w poezji zakonnej. Transfer średniowiecznej duchowości do barokowego nauczania franciszkańskiego	
Andrzej Buko 17:30-17:50 Rezydencja króla Daniela Halickiego w Chełmie: nowe odkrycia i nowe wyzwania badawcze		
Zbigniew Pianowski, Janusz Firlet 17:50-18:10 Średniowieczny Wawel w świetle badań ostatnich 40 lat		
Michał Proksa 18:10-18:30 Pół wieku studiów nad romańskimi budowlami Przemyśla	Dyskusja	

9:00

11:00

Wykłady plenarne

11:00

11:30

Przerwa kawowa

11:30

14:00

SEKCJA 20 — Aula 166

Sekcja otwarta

Moderator: Andrzej Rozwalka

Sekretarz: Rafał Niedźwiadek

Pavol Mačala

11:30-11:50

Szkic historiozoficzny misji św. Cyryla i Metodego

Piotr Kardys

11:50-12:10

Signa notarialia w średniowiecznych dokumentach pergaminowych Archiwum Diecezjalnego w Kielcach

Alicja Mutrynowska

12:10-12:30

Relacje rycerstwa ziemi chełmińskiej z zakonem krzyżackim w I połowie XV w. – zarys problematyki i perspektywy badawcze

Marcin Sumowski

12:30-12:50

Bractwa kapłańskie a spoistość kleru miejskiego w późnośredniowiecznych Prusach

Paweł Superat

12:50-13:10

An stultitia sit peccatum? Grzech niezajomości w koncepcji św. Tomasza z Akwinu

Marcin Kielbus

13:10-13:30

O bona stultitia! Motyw świętego głupca w literaturze polskiego średniowiecza

Dyskusja

14:00

15:30

Przerwa obiadowa

15:30

18:30

SEKCJA 6 — Aula 166

Historycy i archeolodzy jako badacze średniowiecza —
— problemy i szanse współpracy

Moderator: Sławomir Moździoch

Sekretarz: Michał Dzik

Elżbieta Kowalczyk-Heyman

15:30-15:50

Archeologia dla historyków, historia dla archeologów, czyli kilka uwag o programie kształcenia mediewistów

Przemysław Wiszewski

15:50-16:10

Czy wciąż jest szansa na archeostorię? Interdyscyplinarne dyskusje archeologów i historyków wokół tego samego

Dariusz Sikorski

16:10-16:30

Jak wyglądałaby nasza wiedza o początkach Polski bez źródeł archeologicznych?

Jacek Poleski

16:30-16:50

Zamiana źródła archeologicznego w historyczne na przykładzie studiów archeologicznych nad

Tomisław Giergiel

16:50-17:10

Kasztelanie małopolskie – między historią a archeologią

Piotr Piętkowski

17:10-17:30

Dyskusja pomiędzy historią, archeologią oraz językoznawstwem dotycząca wzmiankowanego w tzw. dokumencie praskim z 1086 r. "plemienia Pobarane"

Grzegorz Kiarszys

17:30-17:50

Trzy światy średniowiecza. *Iuxta castrum Sandouel*

Michał Starski

17:50-18:10

Zabytki archeologiczne jako źródła do badań nad kulturą materialną małych miast Pomorza Gdańskiego. Perspektywy i problemy badawcze

Wykłady plenarne		9:00
Duża Aula		10:30
Przerwa kawowa		10:30
		11:30
SEKCJA 3 — Aula A0 Instrumentalne traktowanie chrześcijaństwa przez władców barbarzyńskich we wczesnośredniowiecznej Europie Moderator: Monika Ożóg	SEKCJA 5 — Aula 126 Hierofanie, wierzenia, obrzędy... Kultura symboliczna w średniowieczu między pogaństwem a chrześcijaństwem Moderator: Stanisław Rosik Sekretarz: Leszek Gardela	
Monika Ożóg 11:30-11:50 Rozporządzenia prawne Teoderyka Wielkiego w kwestiach religijnych w <i>Variae</i> Kasjodora	Kamil Kajkowski 11:30-11:45 Wczesnośredniowieczne depozyty szkieletów zwierzęcych na obszarze Polski. „Pochówki” koni. Próba interpretacji	
Henryk Pietras 11:50-12:10 Listy króla Atalaryka dotyczące Kościoła	Paweł Szczepanik 11:45-12:00 Wczesnośredniowieczne figurki miniaturowe z terenów Słowiańszczyzny Północno-Zachodniej – próba interpretacji	
Marek Wilczyński 12:10-12:30 Polityka wyznaniowa jako ważny element polityki wewnętrznej i zewnętrznej władców wandalskich i swebskich – próba porównania	Janusz Cieślak 12:00-12:15 Idol ze Zbrucza – zabytek z XI wieku?	
Dariusz Kasprzak 12:30-12:50 Polityka wyznaniowa w Wizygockim królestwie katolickim	Dyskusja 12:15-12:25	
Wojciech Falkowski 12:50-13:10 Podstęp, chciwość i świętokradztwo. Normanowie i cywilizacja karolińska	Mariusz Bartnicki 12:25-12:40 Ceremoniał pogrzebowy książąt ruskich XII-XIII w. w świetle źródeł narracyjnych	11:30
Dyskusja	Leszek Gardela 12:25-12:40 Upiory, skazańcy i społeczni odmienicy. Zła śmierć we wczesnym średniowieczu, a problem pochówków atypowych	14:00
	Andrzej Janowski 12:55-13:10 Czy groby komorowe z X w. są pochówkami pierwszych chrześcijan w Polsce piastowskiej i na Rusi?	
	Dariusz Błaszczyk 13:10-13:25 Niezwykłe groby w państwie Piastów – pochówki w grobach komorowych i ich znaczenie	
	Katarzyna Skrzyńska-Jankowska 13:25-13:40 Tradycja miejsca w słowiańskiej obrzędowości pogrzebowej w świetle badań wykopaliskowych na st. 2/32 w Czekanowie, gm. Jabłonna Lacka	
	Dyskusja	
Przerwa obiadowa		14:00
		15:30
Dyskusja podsumowująca i zakończenie obrad V Kongresu Mediewistów Polskich		15:30
Duża Aula		16:30

9:00	Wykłady plenarne	
10:30	Przerwa kawowa	
10:30	Przerwa kawowa	
11:30	Przerwa kawowa	
11:30	SEKCJA 7 — Aula 107 Stan rozpoznania rękopisów średniowiecznych w Polsce Moderator: Jacek Soszyński	SEKCJA 19 — Aula 108 Średniowieczny <i>Mercator christianus</i>: wzory etyczne, organizacyjne, praktyka i mentalność Moderatorzy: Grzegorz Myśliwski, Marcin Bukala
	Jacek Soszyński 11:30-11:35 Zagajenie	Grzegorz Myśliwski 11:30-11:45 Wpływ handlu morskiego na kulturę handlową Wrocławia
	Elżbieta Witkowska-Zaremba 11:40-12:00 Edukacja muzyczna w średniowiecznej Polsce: źródła rękopiśmienne	Marcin Grulkowski 11:45-12:00 Oszustwa w handlu gdańskim w późnym średniowieczu
	Krzysztof Bracha 12:05-12:25 Studia sermonistyczne w polskiej i zagranicznej mediewistyce. Źródła i potrzeby badawcze	Karol Ossowski 12:00-12:15 Southampton, King's Lynn, Bristol. Miejskie gildie kupieckie w czternastowiecznej Anglii
	Włodzimierz Zega 12:30-12:50 Badania nad rękopisami filozoficznymi: stan rozpoznania, stan opracowania	Marcin Salański 12:15-12:30 W poszukiwaniu początków gildii kupieckiej w Warszawie. Przyczynki do dziejów organizacji handlu na średniowiecznym Mazowszu
	Jerzy Kaliszuk 12:55-13:15 Problemy rekonstrukcji księgozbiorów zniszczonych (przykład przedwojennego zbioru rękopisów Biblioteki Narodowej)	Michał Rzepiela 12:30-12:45 O pozycji zawodowej kobiet w średniowieczu w świetle praktyki opisu leksykograficznego w <i>Słowniku łaciny średniowiecznej w Polsce</i>
	Jacek Soszyński 13:20-13:40 Projekt Manuscripta.pl	Rafał Hryszko 12:45-13:00 <i>Mercator christianus</i> w koncepcji Rajmunda Llulla
	Dyskusja	Marcin Bukala 13:00-13:15 Problem zbawienia kupca według Mateusza z Krakowa
	Dyskusja	Dyskusja
14:00	Przerwa obiadowa	
15:30	Przerwa obiadowa	
15:30	Dyskusja podsumowująca i zakończenie obrad V Kongresu Mediewistów Polskich	
16:30	Dyskusja podsumowująca i zakończenie obrad V Kongresu Mediewistów Polskich	

Wykłady plenarne		9:00 10:30
Przerwa kawowa		10:30 11:30
SEKCJA 20 — Aula 166 Sekcja otwarta Moderatorzy: Andrzej Rozwałka Sekretarz: Rafał Niedźwiadek		
Lukasz Włodarski Dwór i kancelaria biskupów płockich w rozwoju historycznym do roku 1381	11:30-11:50	
Dominik Szulc Stan i perspektywy badań nad polsko-litewskimi sporami granicznymi w późnym średniowieczu i we wczesnej nowożytności	11:50-12:10	
Lukasz Fabia Ceremoniał <i>adventus regis</i> w świetle 11. i 12. księgi <i>Annales</i> Jana Długosza. Wprowadzenie do badań nad wjazdami monarszymi do miast i ziem w Polsce Jagiellonów	12:10-12:30	
Anna Obara-Pawłowska Decyzje władców w sprawach gospodarki ziemi lubelskiej jako wschodniego pogranicza monarchii piastowskiej (II połowa XIII w. - 1370 r.)	12:30-12:50	11:30 14:00
Paweł Jusiak Działalność publiczna starostów chełmskich w drugiej połowie XV w.	12:50-13:10	
Ewa Grin-Piszczek Oblicze etniczne przemyskiej elity władzy w XV w.	13:10-13:30	
Renata Trawka Z badań nad kancelarią arcybiskupów halicko-lwowskich. Formularz dokumentów Jakuba Strepy	13:30-13:50	
Małgorzata Kolacz-Chmiel Związki przedmałżeńskie a moralność wiejska w Polsce XV w.	13:50-14:10	
Dyskusja		
Przerwa obiadowa		14:00 15:30
Dyskusja podsumowująca i zakończenie obrad V Kongresu Mediewistów Polskich		15:30 16:30

Wycieczki dla Uczestników obrad V Kongresu Mediewistów Polskich

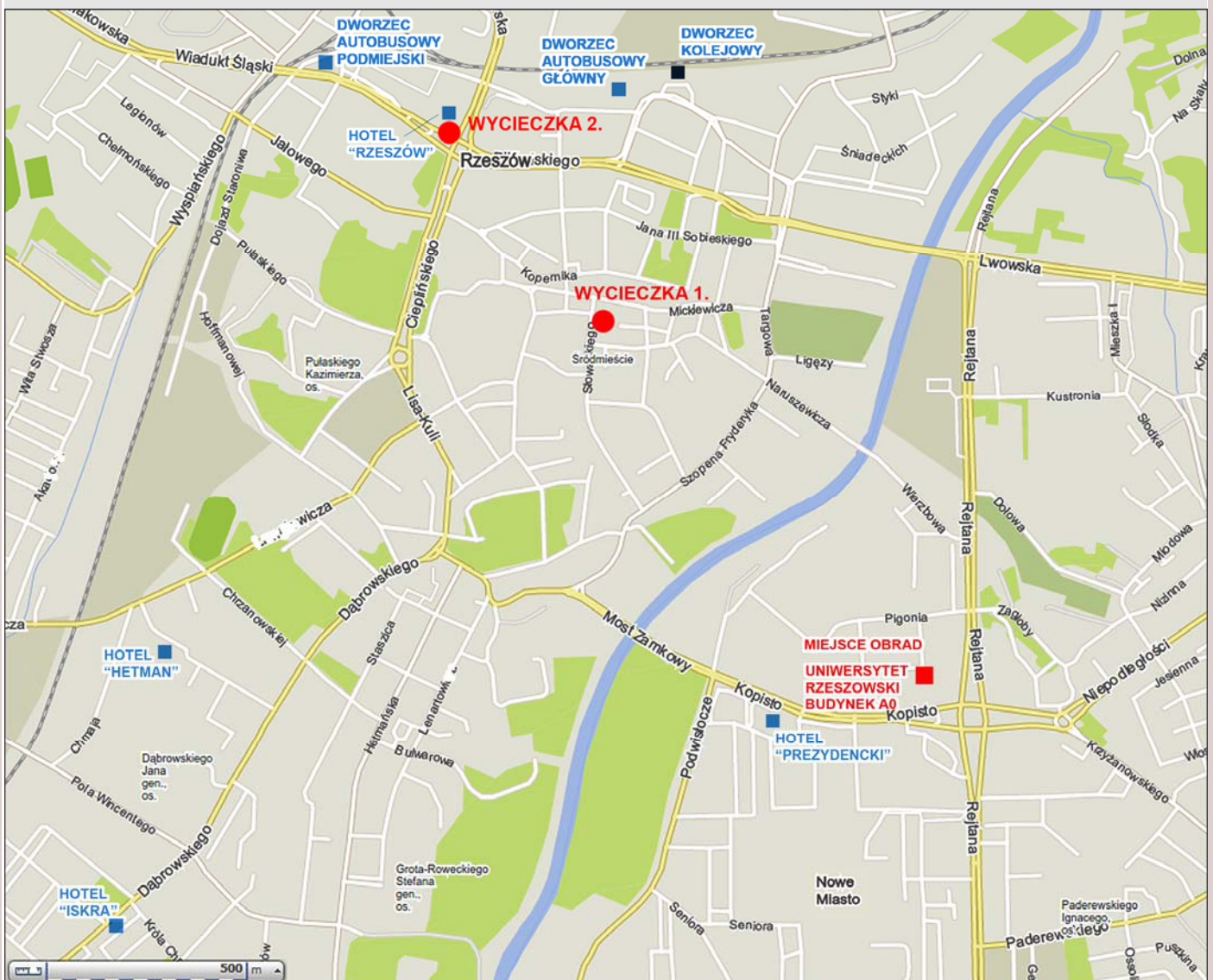
WYCIECZKA 1. — Zwiedzanie Rzeszowa

Miejsce zbiórki:	Wejście do Podziemnej Trasy Turystycznej
Godzina rozpoczęcia:	9:00
Szacowany czas trwania:	Trzy godziny
Przewodnik:	Damian Knutel

WYCIECZKA 2. — Trzciniца „Karpacka Troja”

Miejsce wyjazdu:	Sprzed wejścia głównego do Hotelu Rzeszów
Godzina wyjazdu:	8:00
Szacowana godzina powrotu:	17:00

Plan centrum Rzeszowa z zaznaczonymi miejscami rozpoczęcia wycieczek

V Kongres Mediewistów Polskich — Rzeszów, 20-24 września 2015 r.
Recepcja i odrzucenie. Kontakty międzykulturowe w średniowieczu
Program

Redakcja techniczna: Remigiusz Gogosz, Michał Dzik

Projekt okładki: Michał Dzik

Na okładce: Gemma bizantyńska z X-XI w., odkryta w Przemyślu
(zbiory Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej; fot. MNZP)

Wydawca: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego

STAŁY KOMITET
MEDIWISTÓW POLSKICH

WYDZIAŁ SOCJOLOGICZNO-HISTORYCZNY
UNIwersYTETU RZESZOWSKIEGO

FUNDACJA RZESZOWSKIEGO
OŚRODKA ARCHEOLOGICZNEGO

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

WOJEWODA
PODKARPACKI

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

PREZYDENT
MIASTA RZESZÓWA

